

Õiguskantsleri Kantselei

Margit Midro
Eesti Loomakaitse Selts
margit.midro@loomakaitse.ee

Teie 30.09.2024 nr

Meie 07.10.2024 nr 14-1/241517/2405690

Lugupeetud Margit Midro

Pöördusite õiguskantsleri poole, kuna olete mures loomade õiguste kaitse ja heaolu tagamise pärast. Täpsemalt soovisite, et õiguskantsler selgitaks, kellele kuulub ja kes vastutab lauda territooriumile kogunenud kassikoloonia likvideerimise eest, kui lauda omanik ei tunnista kasse omaks, kuid toidab neid. Samuti palusite selgitada, kas kehtivad seadused lubavad eraisikutel ja organisatsioonidel hulkuvaid kasse toita ning milliseid piiranguid või tingimusi on sellele tegevusele seatud. Teie hinnangul on kohalike omavalitsuste koerte ja kasside pidamise eeskirjades ja nende rakendamises puudujääke. Soovisite, et õiguskantsler aitaks kaasa loomakaitsealase seadusandluse ja selle järgimise üle teostatava järelevalve parendamisele.

Õiguskantsler tegutseb oma pädevuse piires, mille määravad kindlaks eelkõige [Eesti Vabariigi põhiseadus](#) (PS) ja [õiguskantsleri seadus](#) (ÕKS). Õiguskantsler teostab järelevalvet seadusandliku ja täidesaatva riigivõimu ning kohaliku omavalitsuse õigustloovate (s.o õigusnorme sisaldavate) aktide põhiseadusele ja seadustele vastavuse üle (PS § 139 lg 1; ÕKS § 1 lg 1). Õiguskantsler kontrollib ka seda, kas avalik võim järgib oma tegevuses isikute põhiõigusi ja -vabadusi ning hea halduse tava (nn ombudsmanimenetlus; vt ÕKS 4. ptk).

Riigikogu on loomapidamist reguleerinud nii loomade kaitseks ([loomakaitseseadusega](#) (LokS) jm) kui ka avaliku korra kaitseks ([korrakaitseseadusega](#)). LokS § 5 lõike 4 alusel on Vabariigi Valitsus kehtestanud määruse „[Hulkuvate loomade püüdmise, pidamise ja nende omaniku kindlakstegemise ning hulkuvate loomade hukkamise kord](#)“. [Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) § 22 lõike 1 punkti 36² kohaselt on volikogu ainupädevuses koerte ja kasside pidamise eeskirja kehtestamine.

Õiguslike selgituste andmine ei ole õiguskantsleri ülesanne. LokS-i ja selle rakendusaktide sätteid, mis puudutavad hulkuvaid loomi, peab selgitama Põllumajandus- ja Toidumet. KorS-i sätete kohta annab õiguslikke selgitusi Justiitsministeerium ning valla- ja linnavolikogude kehtestatud koerte ja kasside pidamise eeskirjade kohta valla- ja linnavalitsused ([märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse](#) § 3).

Hulkuvate loomade temaatikat on õiguskantsler käsitletud kohaliku omavalitsuse volikogude kehtestatud eeskirjade õiguspärasuse kontrollimisel (vt nt „[Rakvere valla koerte ja kasside pidamise eeskirja § 6](#)“; „[Lemmikloomade pidamise eeskirja § 5 lõike 1 esimene lause](#)“).

Ka on õiguskantsler soovitanud tugevdada valdade ja linnade järelevalvet volikogude kehtestatavate eeskirjade järgimise üle ([„Kohaliku omavalitsuse järelevalve KOKS-i alusel kehtestatavate eeskirjade täitmise üle“](#)).

Kui Teie hinnangul on seaduse või määruse sät(t)e(d) põhiseaduse ja seadusega vastuolus, võite pöörduda õiguskantsleri poole avaldusega seaduse või määruse põhiseadusele ja seadusele vastavuse kontrollimiseks. Sellisel juhul tuleb avalduses esitada ka põhjendused, milles Teie hinnangul vastuolu põhiseaduse või seadusega seisneb (ÕKS § 15 lg 1). Juriidiline isik võib õiguskantsleri poole pöörduda ka oma põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Marju Agarmaa

õiguskorra kaitse osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Vallo Olle 693 8445
Vallo.Olle@oiguskantsler.ee